

Heinz Fritsche
Przewodniczący KAN
Niemiecki Związek Przemysłu
Metalowego (IG Metall)

Projekt rozporządzenia UE ignoruje udział przedstawicieli środowiska BHP

W czerwcu Komisja Europejska przedstawiła projekt rozporządzenia dotyczącego normalizacji europejskiej. Dokument ten będzie służył jako nowa podstawa prawna do stosowania norm jako wsparcia dla wymagań prawnych i polityki. Wiele uwagi poświęcono usługom, innowacji i technologii informacyjnej, w przeciwieństwie do zapisów dotyczących zaangażowania zainteresowanych stron – między tymi zapisami tych brakuje równowagi.

Mimo że Komisja Europejska otrzymała wiele uwag dotyczących ulepszenia możliwości zaangażowania różnych grup w działalność normalizacyjną (w wyniku badania przeprowadzonego właśnie na zlecenie Komisji – patrz KANBrief 4/2009, str.5) w projekcie rozporządzenia nie przyjęto istniejących już zapisów znajdujących się w dyrektywie maszynowej oraz dotyczącej środków ochrony indywidualnej. Rozporządzenie odnosi się wprost do grup zajmujących się ochroną środowiska, ochroną konsumentów i małych i średnich przedsiębiorstw, jako do grup, które należy wspierać. Nie ma w nim natomiast wzmianki o pracodawcach, pracownikach, czy instytucjach państwowych. Rozporządzenie zostanie teraz poddane pod obrady Parlamentu Europejskiego i Rady, które będą miały za zadanie uzupełnienie niedoborów w projekcie Komisji lub przynajmniej zapewnienie, aby zachowane zostało status quo.

W NUMERZE

TEMAT SPECJALNY

- 2 Ulepszenie europejskiego system normalizacji
- 3 Wpisanie 10 dyrektyw do Nowych Ram Prawnych

TEMATY WYDANIA

- 4 Normy dla sektora usług – najnowsze osiągnięcia
- 5 Sektor leśnictwa wymaga zaktualizowanych norm
- 6 „Safer by Design”: inicjatywa ukierunkowana na cały łańcuch dostaw, aby wdrożyć program bezpieczeństwa „zero szkód”.
- 7 Zastosowanie systemów auto ID do akwizycji danych: inteligentne środki ochrony indywidualnej

W SKRÓCIE

- 8 ErgoMach
- Konferencja sieci EUROSHNET na temat bezpieczeństwa wyrobów
- Naprawa regałów magazynowych
- Aktualizacja modułów szkoleniowych z zakresu ergonomii

- 9 IMPREZY

UE reformuje normalizację i rynek wewnętrzny

W Europie zaczęło się dziać. Komisja Europejska dostosowuje kilka dyrektyw do pakietu rynku wewnętrznego przyjętego w 2008 roku i przeprowadza rewizję podstaw prawnych normalizacji. W tym wydaniu KAN-Brief przedstawiamy kluczowe aspekty tych zmian i wpływ tych działań na bezpieczeństwo i higienę pracy.

Ulepszenie europejskiego system normalizacji

Komisja Europejska ma w planach restrukturyzację europejskiego system normalizacji. Jednym z powodów jest fakt, że niektóre sektory gospodarki odchodzą od powoływania tradycyjnych, opartych na zasadzie porozumienia komitetów normalizacyjnych na rzecz innych forów ukierunkowanych na opracowanie specyfikacji, których potrzebują. Dotyczy to szczególnie takich dziedzin jak teleinformatyka i bezpieczeństwo.

Jednym z celów reform Komisji jest to, aby w przyszłości normy europejskie były opracowywane zdecydowanie szybciej. Spodziewane jest również zwiększenie finansowania działań ukierunkowanych na opracowywanie norm w dziedzinie usług, takich jak konserwacja, aby stały się one dochodowe. Ponadto Komisja zamierza zintensyfikować współpracę z CEN, CENELEC i ETSI, a także wdrożyć bardziej efektywną współpracę między tymi trzema organizacjami. Ostatnim z celów jest ułatwienie europejskim organizacjom reprezentującym małe i średnie przedsiębiorstwa, konsumentów, lobby działającym na rzecz ochrony środowiska oraz pozostałych interesów społecznych uczestniczenie w działalności normalizacyjnej.

„Pakiet normalizacyjny”

Aby osiągnąć zamierzone cele Komisja Europejska opublikowała 1 czerwca 2011 r. „pakiet normalizacyjny”¹:

- *Strategiczna wizja w zakresie norm europejskich* opublikowana w formie **komunikatu**². Zawiera zespół działań nie legislacyjnych: koncepcje, cele i punkty nacisku za pomocą których Komisja zamierza osiągnąć przedstawione powyżej cele.
- **Projekt rozporządzenia UE**³, w którym określone zostaną obowiązujące prawnie warunki ramowe dla normalizacji europejskiej. Projekt ten będzie dyskutowany pod koniec roku na posiedzeniach grup roboczych Rady i Parlamentu Europejskiego.

Zastrzeżenia dotyczące komunikatu

Komunikatem tym Komisja zamierza nie tylko promować alternatywne typy dokumentów normalizacyjnych, które opracowywane byłyby szybciej, lecz zamierza również znacząco przyspieszyć tradycyjny proces normalizacyjny. Wątpliwe jest jednak, czy czynniki o dużym znaczeniu dla telekomunikacji lub bezpieczeństwa, takie jak interoperacyjność, cykl opracowywania wyrobów lub innowacje są równie ważne dla całego systemu normalizacji.

Obecny czas opracowywania normy, który jeszcze kilka lat temu uznano by za utopijny, jest często możliwy tylko dlatego, że formalny proces normalizacyjny rozpoczyna się dopiero wtedy, gdy dostępny jest już zaawansowany projekt normy. Już prawie żaden z komitetów nie zaczyna pracy nad normą od czystej kartki papieru. Są oczywiście miejsca, w których procedury i procesy normalizacyjne można ulepszyć

i przyspieszyć, jednak skrócenie czasu opracowywania normy o 50% czy też ustalenie sztywnego okresu 18 miesięcy wydaje się mało realistyczne.

Kolejnym powodem do niepokoju jest, jak wykazały to konsultacje społeczne poprzedzające publikację pakietu normalizacyjnego, nadal widoczna jest tendencja kwestionowania zasady delegacji krajowej.

Propozycje dla projektu rozporządzenia

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji uważa, że ważnym jest aby określić wprost partnerów społecznych oraz instytucje nadzoru rynku jako kluczowe strony zaangażowane w normalizację. Ponadto w rozporządzeniu powinien znaleźć się zapis mówiąco o tym, że udział w działalności normalizacyjnych przedstawicieli europejskich pracowników powinien być nadal wspierany finansowo.

W obecnej formie projekt rozporządzenia, w przeciwieństwie do obowiązującej praktyki⁴, nie zawiera zapisu, na podstawie którego będzie można uwzględnić opinię państw członkowskich dotyczącą formułowania mandatu normalizacyjnego. W opinii KAN opinie państw członkowskich nie tylko powinny być wysłuchane, lecz powinny być obowiązkowo uwzględniane. Ponadto w rozporządzeniu powinien znaleźć się zapis, który zapewniłby, aby istniejąca praktyka powoływania komitetu ekspertów zaangażowanych w opracowywanie mandatów, stałaby się obowiązkowa.

Stanowisko KAN

- Zadanie opracowania norm dotyczących bezpieczeństwa wyrobów wymaga przede wszystkim, aby działalność normalizacyjna prowadzona była na najwyższym poziomie i nie można pozwolić na poświęcenie jakości tylko po to, aby przyspieszyć ten proces.
- Jeśli chcemy, aby zainteresowane strony, które nie mają takich samych możliwości i nie dysponują nakładami organizacyjnymi, były bardziej zaangażowane w normalizację, należy zapewnić im możliwość pracy w ich własnym języku oraz bez konieczności odbywania kosztownych podróży. Środki europejskie powinny być więc wydatkowane na wsparcie i ulepszenie zasady delegacji krajowej w krajach, w których nie jest ona skutecznie stosowana. Jeśli bezpośrednio zaangażowanie w działalność normalizacyjną na poziomie europejskim stanie się normą, wzmocni się pozycja tych przedstawicieli, którzy już są najbardziej wpływowi.

Corrado Mattiuzzo
mattiuzzo@kan.de

¹ Więcej informacji na stronie: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/standardisation-policy/index_en.htm

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:pl:PDF>

³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/standardization/com-2011-315_en.pdf

⁴ Rozporządzenie zastąpi dyrektywę 98/34/WE ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych.

Wpisanie 10 dyrektyw do Nowych Ram Prawnych

Pakiet rynku wewnętrznego przyjęty w 2008 roku zawiera nie tylko rozporządzenie nr 765/2008/WE ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku¹, lecz również decyzję nr 768/2008/WE². Decyzja ta ustala w jaki sposób dyrektywy mają być formułowane w przyszłości, aby przepisy prawne regulujące rynek wewnętrzny były bardziej ujednoczone i efektywne. W trakcie wdrażania Nowych Ram Prawnych³, Komisja Europejska przedstawiła propozycje ujednoczenia dziesięciu dyrektyw.

W pakiecie tym znalazły się dyrektywy, które, na przykład w przeciwieństwie do dyrektywy dotyczącej ŚOI, nie będą poddane gruntownej rewizji. Wśród tych dziesięciu dyrektyw najważniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy są: dyrektywa dotycząca sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia, urządzeń ciśnieniowych, dźwigów i wyrobów stosowanych w potencjalnie wybuchowej atmosferze. Rada i Parlament Europejski będą dyskutować nad propozycjami Komisji 25 października 2011 r.

Najważniejsze cele ustawodawcy europejskiego to:

- Zmniejszenie liczby wyrobów obecnych na rynku, które nie spełniają wymagań prawnych
- Uproszczenie działań instytucji nadzoru rynku
- Poprawa skuteczności i jakości działań jednostek prowadzących ocenę zgodności
- Wyeliminowanie rozbieżności między dyrektywami
- Ogólna poprawa stanu prawa

Konsekwencje dla zainteresowanych stron

Wprowadzenie rozporządzenia nr 765/2008/WE skutkowało zmianami, niekiedy znaczącymi, w systemie nadzoru rynku i akredytacji. Natomiast zaszeregowanie dyrektyw będzie miało bez wątpienia mniejsze skutki. W wielu przypadkach jest to uproszczenie, szczególnie dla tych stron, które mają do czynienia z równymi sektorami. Ujednoczono i jaśniej sformułowano definicje (takie jak np. „producent”, „wprowadzenie do obrotu”), a tam gdzie jest to konieczne dodano nowe definicje (np. „podmiot gospodarczy” wraz z określeniem zakresu obowiązków).

Nawet nowe obowiązki, takie jak bardziej restrykcyjne wymagania dotyczące śledzenia wyrobów uzyskują zapewne poparcie większości, ponieważ zapewnią one bardziej uczciwe zasady konkurencji, a także będą pomagały w zwalczaniu podejrzanych podmiotów gospodarczych. Nowe, zharmonizowane wymagania dla importerów i dystrybutorów mogą na pierwszy rzut oka wydawać się trudną do pokonania przeszkodą, jednak są one porównywalne z zapisami dyrektywy dotyczącej ogólnego bezpieczeństwa produktów. Dzięki temu ramy prawne

będą łatwiejsze do zrozumienia i bardziej ujednoczone.

Na nowo sformułowano również zapisy dotyczące procedury notyfikacji jednostek prowadzących ocenę zgodności, która będzie się teraz opierać na akredytacji. Ponadto, w przeciwieństwie do obowiązującej praktyki, państwa członkowskie i Komisja Europejska mogą podważyć notyfikację jednostki, jeśli nie będzie ona wypełniać swoich obowiązków. W tym celu wyraźniej określono zadania instytucji prowadzących proces notyfikacji: przed przyznaniem notyfikacji będą one oceniały jednostki, a także kontrolowały je już po zakończeniu procesu. Wiąże się z tym również nowe obowiązki dotyczące informowania: każde państwo członkowskie ma obowiązek zawiadomić Komisję o obowiązujących procedurach oceny, notyfikacji i kontroli oraz o wszelkich wprowadzonych do nich zmianach. Komisja natomiast ma obowiązek opublikowania tych informacji.

W celu poprawy nadzoru rynku rozszerzono zakres obowiązków informacyjnych wszystkich podmiotów obecnych na rynku. Jednym z celów jest ułatwienie identyfikacji producentów w krajach trzecich oraz kontrola dokumentacji technicznej. W przyszłości takie same procedury mają obowiązywać we wszystkich sektorach. Procedury zgodności (moduły), które mają być stosowane w przypadku wszystkich dyrektyw pochodzą w większości z decyzji. Istnieje jednak konieczność zachowania kilku różnic ze względu na specyfikę poszczególnych sektorów.

Okres przejściowy i transpozycja

Nie określono jeszcze okresu przejściowego – Komisja zaproponuje prawdopodobnie, aby trwał on dwa lata. Dziesięć dyrektyw zostanie na nowo opublikowanych jako teksty skonsolidowane – państwa członkowskie będą więc musiały transponować je do prawodawstwa krajowego. Ze względu na to że znacząco zmieniły się całe ramy prawne, planowana jest również rewizja przewodnika do wdrożenia dyrektyw rynku wewnętrznego (Niebieski Przewodnik⁴).

Corrado Mattiuzzo
mattiuzzo@kan.de

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu

² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu

³ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulatory-policies-common-rules-for-products/new-legislative-framework>

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/files/blue-guide/guidepublic_en.pdf

Normy dla sektora usług – najnowsze osiągnięcia

Oprócz normalizacji wyrobów, normalizacja dla sektora usług zyskuje coraz większe znaczenie i w związku z tym znajduje się w kręgu zainteresowań bezpieczeństwa i higieny pracy. Ważne jest bowiem, aby normy dla sektora usług nie były sprzeczne z obowiązującymi przepisami BHP. Normy nie są odpowiednim instrumentem regulującym bezpieczeństwo i higienę pracy osób świadczących usługi.

Okolo 70% całkowitej wartości dodanej generowanej w Unii Europejskiej pochodzi obecnie z sektora usług. Coraz częściej usługi świadczone są na poziomie ponadnarodowym i w związku z tym istnieje coraz większa potrzeba opracowania norm europejskich dla tego sektora. Komisja Europejska ma nadzieję, że zwiększenie działalności normalizacyjnej przyczyni się do liberalizacji handlu usługami i wyeliminuje istniejące bariery. Projekt rozporządzenia dotyczącego normalizacji europejskiej¹ umożliwi Komisji Europejskiej zastosowanie mechanizmu przyznawania mandatów na opracowanie norm dla sektora usług.

Dyrektywa 2006/123/WE dotycząca usług na rynku wewnętrznym określa usługę jako wszelką działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek, zwykle świadczoną za wynagrodzeniem. Jest to bardzo otwarta definicja, co pokazuje szeroki zakres tej tematyki, co odzwierciedlone jest również w prowadzonych obecnie projektach normalizacyjnych: warunki dla wynajmu sprzętu, narzędzi i akcesoriów budowlanych, ogrodniczych i do majsterkowania; usługi pogrzebowe; zlecenie usług na zewnątrz, zarządzanie zasobami ludzkimi, usługi w sektorze bezpieczeństwa i wiele innych.

Normalizacja ma swoje granice

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji stoi na stanowisku, że normy dla sektora usług są korzystne, jeśli mogą przyczynić się do poprawy jakości usług, na przykład w związku z poprawą bezpieczeństwa konsumentów.

Mogą jednak pojawić się konflikty: w opisie usługi może na przykład znaleźć się odniesienie do osoby, która świadczy daną usługę. W efekcie niektóre normy będą zawierały wymagania dotyczące **bezpieczeństwa pracowników**. Wymagania te dotyczą na przykład wyposażenia miejsca pracy na przykład w wyjścia awaryjne, określenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń substancji niebezpiecznych, organizacji systemu bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy dotyczące instrukcji BHP, badań okresowych pracowników oraz stosowania środków ochrony indywidualnej. Jednak z zasady obszary te nie wpisują się w zakres normalizacji – w takich przypadkach zastosowanie mają krajowe przepisy BHP, zgodnie z artykułem 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Przykładem pokazującym trudności w rozróżnieniu tych aspektów jest porozumienie robocze CEN (CWA) dotyczące wypożyczania sprzętu². Z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy nie ma powodu, dla którego dokument normalizacyjny nie powinien regulować warunków umowy między konsumentem a firmą wypożyczającą. Niejasna jest jednak granica między prywatnym a komercyjnym stosowaniem wypożyczanego sprzętu – na przykład budowlanego. Nie można więc wykluczyć tego, że porozumienie robocze będzie miało wpływ na bezpieczeństwo pracowników. W Niemczech w takim przypadku obowiązują zapisy ustawy o bezpieczeństwie przemysłowym dotyczące wypożyczania sprzętu klientom komercyjnych. Przedstawiciele środowiska BHP odnieśli więc sukces wykluczając z porozumienia roboczego CEN zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, które są już uregulowane za pomocą innych obowiązujących aktów prawnych.

Przedstawiciele środowiska BHP opowiedzieli się również za tym, aby „Przewodnik CEN do opracowywania norm w sektorze usług”³ nie zawierał przepisów dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. Rada Techniczna CEN BT/WG 163 prowadzi obecnie rewizję przewodnika i zwróciła się w tym celu do SABOHS – europejskiego strategicznego ciała doradczego ds. bezpieczeństwa i higieny pracy powołanego przez CEN.

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji monitoruje działalność normalizacyjną i opracowuje uwagi w oparciu o podstawowe stanowisko w sprawie normalizacji sektora usług. Pracownicy sekretariatu KAN uczestniczą czynnie w działalności Biura Koordynacyjnego ds. Normalizacji w sektorze Usług (KDL) oraz w pracach komitetów DIN – Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego, a także obserwują sytuację na poziomie europejskim (4). Włączenie się do działalności normalizacyjnej na jak najwcześniejszym etapie oraz czynny udział są ważne, aby zostały uwzględnione interesy BHP oraz aby zapobiec niekorzystnym działaniom w tym rozwijającym się obszarze normalizacji.

Bettina Palka
palka@kan.de

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/standardization/com-2011-315_en.pdf

² Porozumienie robocze (CWA) 16308, Podstawowe zasady wynajmu do celów komercyjnych

³ Patrz także KANBrief 1/10

⁴ Najnowsze informacje na temat norm dla sektora usług: newsletter KDL dostępny na stronie www.kdl.din.de (w języku niemieckim) oraz informacje na stronie www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Services

Sektor leśnictwa wymaga zaktualizowanych norm

W przeszłości w leśnictwie miały miejsce wypadki, niekiedy poważne, związane z użyciem dużych maszyn. Było to powodem przeprowadzenia przez Komisję Ochrony Pracy i Normalizacji badania¹ czy i jeśli tak to w jakim zakresie, wybrane podstawowe wymagania dyrektywy maszynowej 2006/42/WE są odzwierciedlone przez normy dotyczący maszyn dla leśnictwa. Badanie wykazało, że istnieje potrzeba przeprowadzenia rewizji i ulepszenia istniejących norm.

Przeprowadzone badanie dotyczyło norm dla dużych maszyn leśnych. Do maszyn tych należą samobieżne maszyny leśne (prEN ISO 11850; PN-EN 14861) takie jak harvestery, skidery i forwardery za pomocą których wyrąbuje się drzewa, przycina pnie i transportuje. Zbadano również dwie normy dla wciągarek (PN-EN 14492-1 oraz ISO 19472) i jedną dla rębarek do drewna (PN-EN 13525)

Nacisk na pole widzenia, awaryjne zatrzymanie się i zdalne sterowanie

Badanie zostało przeprowadzone przez KWF – Niemieckie Centrum ds. Prac w Leśnictwie i Technologii. W wyniku badania ustalono, obszary, w których badane normy odpowiednio wspierają wymagania dyrektywy maszynowej, a także obszary, w których ze względu na zasady prewencji należy wprowadzić zmiany.

Głównym problemem jest widoczność w strefie niebezpiecznej. Szczególnie w przypadku samobieżnych maszyn leśnych należy określić i wprowadzić do norm wymagania dotyczące widoczności z pozycji prowadzącego maszynę. Można również opracować normę dotyczącą widoczności dla wszystkich rodzajów maszyn leśnych.

Również awaryjne zatrzymywanie i zdalnie sterowanie nie są odpowiednio rozwiązane, o ile w ogóle. Obecnie rębarki do drewna posiadają jedynie element sterowniczy podawania, który nie jest jednak urządzeniem do awaryjnego zatrzymywania. Powinno zostać zbadane, czy urządzenie do awaryjnego zatrzymywania zwiększyłoby bezpieczeństwo użytkowników. Coraz częściej stosowane są również urządzenia do zdalnego sterowania, szczególnie w przypadku wciągarek. Mogą one stwarzać nowe zagrożenia na przykład ze względu na odległość między maszyną a jej operatorem. Zagrożenia te muszą wkrótce znaleźć swoje odbicie w zapisach norm.

Normy nie poświęcają również wystarczająco dużo uwagi zasadom ergonomii – na przykład w jednej z norm dla wciągarek w ogóle nie znajdziemy żadnych zapisów dotyczących ergonomii. Pozostałe normy natomiast zawierają odniesienia do innych norm, które w niektórych przypadkach są już przestarzałe. Powinno się więc umieścić w normach zapisy dotyczące ergonomii lub przynajmniej zaktualizować odniesienia.

Struktura zespołu norm

Obecnie istnieje tylko jedna, podstawowa norma dla całej grupy wyrobów – leśnych maszyn samobieżnych: EN ISO 11850, która pojawi się już wkrótce. Powinny jednak zostać opracowane normy dodatkowe, tak aby uwzględnić poszczególne zagrożenia dla konkretnych maszyn, takich jak harvestery, skidery i forwardery.

Mamy również do czynienia z niezręczną sytuacją z powodu istnienia dwóch norm dotyczących wciągarek, z których każda zawiera inne wymagania. Powinny one zostać połączone i poprawione, aby zapewnić jasność sytuacji, a wszystkie grupy wciągarek (wciągarki linowe, przejezdne i inne) należy potraktować osobno.

W normach brakuje też szczegółowych wymagań dla wciągarek przejezdnych. Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji będzie więc nalegała, aby przedstawiciele Niemiec poparli wniosek złożony do CEN, aby opracować normę dla tych urządzeń.

Jako produkt uboczny badania zaobserwowano, że dla łańcuchów i lin, za pomocą których kłody transportowane są po ziemi, również nie ma żadnych wymagań w normach. KAN zaleca, aby wymagania dotyczące sprzętu do przemieszczania za pomocą lin znalazły się w normach.

Obecnie norma dla rębarek do drewna dotyczy tylko maszyn z ręcznym podawaniem. Jednak ze względu na to, że maszyny zasilane za pomocą dźwigu również są stosowane w komercyjnym rozdrabnianiu gałęzi zakres normy musi zostać rozszerzony, aby je uwzględnić.

Komitet zwierzadzany ds. maszyn leśnych powinien stale wspierać działalność normalizacyjną.

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji zwróciła się do Niemieckiego Komitetu Normalizacyjnego DIN z wnioskiem o powołanie stałego komitetu zwierzadzianego ds. normalizacji maszyn leśnych. Do zadań komitetu należałoby wdrożenie wyników wspomnianego badania. W przeszłości osiągnięto porozumienie na poziomie krajowym w ramach powołanej grupy ad-hoc. Nowy komitet zwierzadzany powinien monitorować europejską i międzynarodową działalność normalizacyjną i wdrażać wyniki badania do procesu normalizacji w formie uzgodnionych uwag krajowych.

*Katharina von Rymon Lipinski
vonRymonLipinski@kan.de*

Raport KAN Bezpieczeństwo maszyn leśnych

Raport KAN nr 48, „Bezpieczeństwo maszyn leśnych”; www.kan.de/en, Webcode e3049

„Safer by Design”: inicjatywa ukierunkowana na cały łańcuch dostaw, aby wdrożyć program bezpieczeństwa „zero szkód”.

Zapoczątkowany w Wielkiej Brytanii¹ program „Safer by Design” („Bezpieczeństwo przez Projektowanie”) proponuje dobrowolne doradztwo, którego celem jest wypełnienie próżni między producentami a użytkownikami ruchomego sprzętu budowlanego stosowanego w kamieniołomach. Podstawowe wymagania bezpieczeństwa, które uzupełniają normy krajowe, europejskie i międzynarodowe wykazują faktyczny stan rzeczy, który powinien znaleźć odzwierciedlenie w oznakowaniu CE.

Widoczność na wszystkie strony jest ważna

W wielu krajach zdano sobie sprawę, że jedynym zrównoważonym celem w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa pracowników jest program bezpieczeństwa „zero szkód”. Do osiągnięcia tego celu wymagany jest nie tylko wykwalifikowany personel, lecz również zapewnienie, aby wszystkie elementy w łańcuchu dostaw współpracowały ze sobą w taki sposób, aby pracownicy zostali wyposażeni w sprzęt, który jest naprawdę „bezpieczniejszy dzięki dobremu projektowaniu”.

Rozwój strony Safequarry.com

W 2009 roku www.Safequarry.com, międzynarodowy serwis internetowy poświęcony zdrowiu i bezpieczeństwu w przemyśle mineralnym rozwinęła się znacząco. Dodano bowiem strony dotyczące programu „Safer by Design”, które powstały w oparciu o niezależne badania przeprowadzone w Niemczech i Wielkiej Brytanii, podkreślające znaczenie słabego i/lub nieodpowiedniego projektu sprzętu jako podstawowej przyczyny wypadków.

Hanson UK (firma należąca do grupy HeidelbergCement) zamówiła badanie 550 elementów ruchomego sprzętu budowlanego, aby zidentyfikować podstawowe przyczyny wypadków i znaleźć jakieś rozwiązanie. Badanie to zostało nagrodzone i zainicjowało przegląd sprzętu w brytyjskich firmach zajmujących się wydobyciem i obróbką kruszywa. Firmy te zostały poproszone, aby wymienić wszystkie dodatkowe opcje, o które prosiły podczas zakupu nowego lub używanego ruchomego sprzętu budowlanego, aby w ten sposób sprzęt, który posiada oznakowanie CE, mógł być bezpiecznie używany przez operatorów i pracowników odpowiedzialnych za konserwację.

Z listy dodatkowych opcji wybrano elementy powtarzające się i umieszczono je na stronach internetowych programu „Safer by Design”. Odzwierciedla to bowiem podstawowe problemy w przemyśle mineralnych dotyczące niedoskonałości oznakowania CE oraz norm europejskich i międzynarodowych, które nie zapewniają odpowiedniego poziomu zdrowia i bezpieczeństwa.

Zasady programu „Safer by Design”

Program „Safer by Design” proponuje dobrowolne doradztwo w zakresie **ciężkiego ruchomego sprzętu budowlanego** i skupia się na następujących elementach: Ładowarki kołowe, Koparki – gąsienicowe/kołowe, Spychacze, Wywrotki – rigid/z naczepą, Kruszarki i sortownice.

Dla tych grup maszyn opracowano przyjazne dla użytkownika przewodniki, w których znalazło się **pięć kategorii**: Sposób dostępu, Widoczność, Bezpieczeństwo, Konserwacja, Środowisko i Zdrowie.

Dla każdej kategorii powstaje dokument zbiorczy na który składa się szereg różnych kryteriów. Można na jego podstawie określić dla każdej grupy maszyn i jej wielkości, czy poszczególne kryterium to „Dobra praktyka”, „opcjonalne”, „pożądane”, czy też „nie dotyczy”.

Związek z normami

Program „Safer by Design” w żaden sposób nie konkuruje z normami i w żadnym przypadku nie jest obowiązkowy. Przedsiębiorstwa mają jednak możliwość przyjęcia bardziej rygorystycznej pozycji. W ramach przetargu na zakup ruchomego sprzętu budowlanego nabywca może zaproponować producentowi lub dostawcy, aby przeprowadził ocenę ryzyka biorąc pod uwagę każdą z wyżej wymienionych kategorii, ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów znajdujących się na stronach programu „Safer by Design” w serwisie www.Safequarry.com.

Wyzwania dla zaangażowanych stron

Cel, który stawia sobie program „zero szkód” nie może i nie zostanie osiągnięty dopóki nie zostaną uwzględnione wszystkie ważne czynniki, w tym całość łańcucha dostaw, od momentu złożenia zamówienia. Dlatego też przedstawiciele przemysłu wydobywczego i mineralnego wzywają wszystkie zaangażowane strony do:

- Działań na rzecz włączenia dobrych praktyk do norm
- Uwzględnienia kryteriów programu „Safer by Design” podczas zakupu nowego lub używanego sprzętu
- Modernizowania sprzętu, jeśli jest to praktyczne, stosując informacje zawarte na stronach programu jako listy kontrolne
- Dzielenia się doświadczeniem, aby zapobiegać wypadkom z udziałem osób odpowiedzialnych za kierowanie i/lub konserwację ruchomego sprzętu budowlanego.

Zadaniem instytucji odpowiedzialnych za opracowywanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia w prac jest aktywne i publiczne wspieranie wszystkich uzasadnionych inicjatyw ukierunkowanych na wdrożenie programu

Ciąg dalszy na stronie 8 >>

¹ Program przyjęty przez Europejskie Stowarzyszenie Producentów Kruszywa (UEPG) uszywa (UEPG)

Zastosowanie systemów auto ID do akwizycji danych: inteligentne środki ochrony indywidualnej

Jest to na pewno interesująca koncepcja: każdy pracownik, który ma na sobie środki ochrony indywidualnej jest automatycznie skanowany metodą zdalną w momencie pojawienia się na stanowisku pracy. Sprawdzany jest dobór środków ochrony indywidualnej, ich stan oraz komplementarność poszczególnych elementów. Powinno to zmniejszyć znacząco liczbę wypadków, zwolnień chorobowych i chorób zawodowych.

Termin „auto ID” oznacza technologię automatycznej identyfikacji, akwizycji i transmisji danych. Dane są rejestrowane i przesyłane bezprzewodowo, na przykład metodą optyczną za pomocą kodów kreskowych, magnetyczną za pomocą pasków magnetyczny lub metodą indukcji za pomocą RFID (*radio-frequency technology for identification* – technologia, która wykorzystuje fale radiowe do przesyłania danych). W technologii RFID wykorzystuje się antenę oraz czip (transponder), który zamocowany jest na obiekcie, który ma być zidentyfikowany – czytnik może rejestrować dane oraz przysyłać je.

Projekty badawcze

W ramach projektu badawczego finansowanego przez Niemiecki Zakład Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (DGUV) na temat bezpieczeństwa stosowania technologii RFID (2007-2008) naukowcy Uniwersytetu w Wuppertal udowodnili zalety zastosowania bramek wykorzystujących technologię RFID do identyfikacji ŚOI na budowach¹. W drugim, prowadzonym obecnie badaniu naukowym, środki ochrony indywidualnej wyposażone są dodatkowo w czujniki umożliwiające rejestrację i ocenę danych dotyczących parametrów użytkowych związanych z czasem użytkowania (takich jak wilgotność, temperatura czy drgania).

Powołanie komitetu normalizacyjnego ds. RFID/ŚOI

Zastosowanie technologii RFID w środkach ochrony indywidualnej zależy od podstawowego systemu klasyfikacji cyfrowej dla wszystkich rodzajów ochron. W systemie tym każdy element ŚOI otrzymuje swój własny kod, za pomocą którego można bezpośrednio określić rodzaj ochrony i szczegółowe właściwości. Umożliwia to jednoznaczny i automatyczny identyfikację i dokumentację parametrów użytkowych. W ten sposób można kontrolować cały cykl życia wyrobu: od momentu wyprodukowania aż do utylizacji, poprzez magazynowanie, konserwację i naprawę, badania kontrolne oraz czas użytkowania.

Po koniec 2008 roku powołano specjalny komitet ds. zastosowania technologii RFID w środkach ochrony indywidualnej, którzy działają przy Komitecie ds. ŚOI Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego. Jego celem jest stworzenie systemu klasyfikacji, przetworzenie na sygnał cyfrowy właściwości ŚOI oraz określenie wymagań technicznych do prowadzenia rejestracji za pomocą technologii RFID.

Struktura danych i instytucja odpowiedzialna za ich przypisywanie

Najważniejszym elementem normy jest użycie charakterystyk wyrobów do stworzenia struktury danych, które umożliwią jednoznaczne sklasyfikowanie wyrobu i prawidłowe odzyskanie danych. Jednocześnie narzut pamięci powinien być utrzymany na minimalnym poziomie, aby umożliwić odzyskiwanie danych w krótkim czasie i w związku z tym szybkie skanowanie. Powinno się jednak zadbać o wystarczającą ilość pamięci, aby można było dodać w przyszłości nowe aplikacje. Gdy tylko zostanie określona struktura danych dla ŚOI, producentom zostaną przypisane numery. Nie powołano jeszcze ciała odpowiedzialnego za przypisywanie numerów środkom ochrony indywidualnej, ale zostanie ono stworzone w ramach projektu norm lub też zadanie to zostanie przekazane istniejącej już instytucji.

Korzyści i ograniczenia dla użytkowników

- Pracownik, który ma na sobie środki ochrony indywidualnej przechodzi przez bramkę, a elementy jego wyposażenia są w sposób automatyczny i szybki wykrywane i oceniane. Użytkownik może wejść na swoje stanowisko pracy tylko wtedy, gdy dane zgadzają się z wymaganiami wynikającymi z oceny ryzyka przeprowadzonej dla danego miejsca pracy.
- Dane dotyczące środków ochrony indywidualnej są rejestrowane niezależnie od marki i sprawdzane pod kątem doboru, kompletności i kompatybilności.
- Aktualne właściwości charakterystyczne dla danego wyrobu są wykrywane szybko i bezkontaktowo. Jako przykład można wymienić datę produkcji, użyteczność, stan konserwacji i zaplanowane badania kontrolne.
- Środki ochrony indywidualnej są rejestrowane w odniesieniu do ich użytkowników, jednak ustawa o ochronie danych osobowych nie pozwala na stworzenie profilu zawierającego informacje o przemieszczeniu się pracowników.

Najkorzystniejszym rozwiązaniem byłoby opracowanie serii norm na poziomie europejskim i międzynarodowym – pozwoliłoby to zarówno producentom jak i użytkownikom w pełni wykorzystać zalety tego rozwiązania. Specjalny komitet ds. wykorzystania technologii RFID w środkach ochrony indywidualnej opracowuje obecnie fragment normy dotyczący struktury da-

Ciąg dalszy na stronie 8 >>

¹ Patrz KANBrief 3/07

>> Ciąg dalszy ze strony 6

„zero szkód”, zapobiegając wypadkom, również śmiertelnym w miejscu pracy oraz chorobom zawodowym. Program „Safer by Design” jest właśnie taką inicjatywą. A wywarcie wpływu na projektowanie sprzętu używanego w pracy to po prostu właściwa rzecz do zrobienia.

Martin Isles

martin.isles@mineralproducts.org

>> Ciąg dalszy ze strony 7

nych. Projekt zostanie przedstawiony opinii publicznej prawdopodobnie w 2012 roku. Druga część normy będzie natomiast zawierała wymagania techniczne.

Dr Robert Plum

Członek komitetu specjalnego „RFID dla ŚOI”
rplum@mmm.com

ErgoMach

Projektowanie maszyn zgodnie z zasadami ergonomii niesie ze sobą korzyści dla wszystkich zainteresowanych stron. Jednym z ambitnych celów, które stawia sobie inicjatywa ErgoMach jest wykorzystanie internetowej, europejskiej platformy komunikacyjnej do wymiany informacji między projektantami, ekspertami z dziedziny ergonomii, użytkownikami, nabywcami, specjalistami z dziedziny normalizacji, przedstawicielami instytucji państwowych i specjalistami do spraw prewencji.

“Człowiek i maszyna: od odwiecznego konfliktu do emocjonującego wyzwania”. Pod tym właśnie tytułem stowarzyszenie ErgoMach skupiające ekspertów z dziedziny ergonomii i maszyn organizuje w Düsseldorfie seminarium w dniu 20 października 2011 r. w ramach kongresu A+A 2011.

www.ergomach.eu, patrz KANBrief 1/2011

Konferencja sieci EUROSHNET na temat bezpieczeństwa wyrobów

EUROSHNET – europejska sieć ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy organizuje IV Europejską Konferencję na temat normalizacji, badań i certyfikacji –

„Współpraca kluczem do bezpieczeństwa wyrobów”. Konferencja odbędzie się w dniach 26-28 czerwca 2012 r. na półwyspie Hanasaari w pobliżu Helsinek.

W ramach konferencji zorganizowane zostaną sesje plenarne, dyskusje panelowe i warsztaty. Będzie to okazja dla ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, decydentów, partnerów społecznych i przedsiębiorców, aby przyjrzeć się bliżej tematyce bezpieczeństwa wyrobów. Celem konferencji jest w szczególności promocja współpracy między wszystkimi zainteresowanymi stronami. Wydarzenie to umożliwi wymianę doświadczeń i wiedzy oraz wykorzystania ich w celu zwiększenia bezpieczeństwa wyrobów.

Konferencja organizowana jest przez Instytuty zajmujące się bezpieczeństwem i higieną pracy, reprezentujący Komitet Sterujący sieci EUROSHNET: FIOH (Finlandia), CIOPIB (Polska), Eurogip i INRS (Francja), INSHT (Hiszpania), oraz DGUV Test i KAN (Niemcy).

Więcej informacji na temat konferencji można znaleźć pod adresem: www.euroshnet-conference.eu.

Naprawa regałów magazynowych

Od momentu ukazania się normy PN-EN 15635:2010 dotyczącej stalowych statycznych systemów składowania, instytucje Niemieckiego Zakładu Ubezpieczenia Wypadkowego otrzymały wiele zapytań dotyczących badań i konserwacji regałów magazynowych. Szczególnie zapisy znajdujące się w dziale 9.7.1 “Wymiana uszkodzonych elementów” wzbudziły liczne dyskusje. Zgodnie z tymi zapisami naprawa uszkodzonych elementów jest niedozwolona, chyba że zostanie zaakceptowana przez dostawcę sprzętu.

Komitet ekspertów ds. techniki transportu i technologii magazynowania działający przy Niemieckim Zakładzie Ubezpieczenia Wypadkowego opracował komentarz, w którym stwierdzono, że naprawa półek może być dokonana przez stronę trzecią bez akceptacji producenta. Przeprowadzający naprawę musi poświadczyć jednak, że nośność półek jest co najmniej równa tej, którą miały w momencie nowości, a tak-

że wykazać to w odpowiedni sposób (na podstawie analizy i/lub badań) na prośbę właściwych instytucji (takich jak inspekcja pracy) oraz instytucji Niemieckiego Zakładu Ubezpieczenia Wypadkowego.

Natomiast kwestionowany zapis normy ma zostać poprawiony lub usunięty podczas kolejnej rewizji normy PN-EN 15635:2010.

Więcej informacji (w języku niemieckim) na temat bezpieczeństwa półek: http://medizin-e.bghw.de/bge/pdf/sp_15.pdf.

Aktualizacja modułów szkoleniowych z zakresu ergonomii

Materiały szkoleniowe „Ergonomia dla projektantów” opracowane w imieniu KAN i udostępniane bezpłatnie od 2009 roku na stronie www.ergonomielernen.de zostały zaktualizowane i ujednolicone z najnowszymi zapisami norm i rozporządzeń.

Pięć modułów dotyczy maszyn i instalacji przemysłowych, jednak większość ich zawartości znajdzie również zastosowanie w innych obszarach. Oprócz wstępu do podstaw ergonomii w modułach znajdziemy również specjalistyczną wiedzę z zakresu antropometrii i biomechaniki, czynników obecnych w środowisku pracy (hałas, drgania, oświetlenie/kolory, klimat otoczenia) oraz interfejsu człowiek-maszyna (systemy sterowania i wyświetlania informacji). Zaprezentowano również przykłady dobrych praktyk w projektowaniu wyrobów i miejsc pracy. Oprócz wiedzy teoretycznej w modułach znajdziemy również przykładowe materiały wideo, filmy i artykuły.

Obecnie opracowywana jest wersja modułów w języku angielskim.

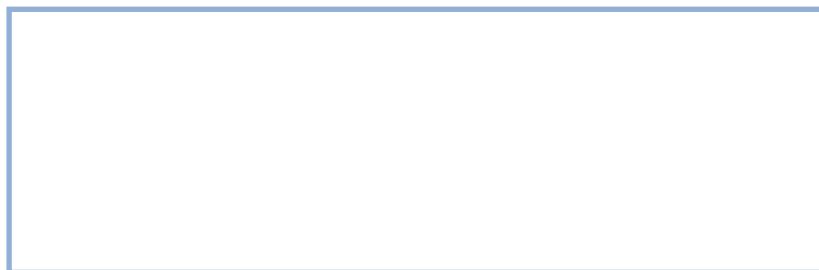
Internet

<http://esearch.cen.eu>

Baza danych CEN zawierająca normy i projekty normalizacyjne. Bazę można przeszukiwać na podstawie szeregu kryteriów: tytuł, zakres, odniesienia do normy, typ dokumentu, status i postęp, właściwy komitet, itd. Szczegółowe informacje wyświetlane są w języku angielskim, niemieckim i francuskim.

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
06.10.11 Ismaning	Seminar Risikobeurteilung in der Praxis	DIN-Akademie Tel.: +49 30 2601 2872 www.din.de/sixcms_upload/media/2896/S-218-Risikobeurteilung_FINAL_93833.pdf
11.10.11 Dresden	Informationsveranstaltung Sicherheit beginnt beim Einkauf	Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin (BAuA) Tel. +49 351 5639 5464 www.baua.de > Aktuelles u. Termine > Veranstaltungen
13.10.11 Kehl	Forum Muskel-Skelett-Erkrankungen Les troubles musculo-squelettiques	Euro-Institut Tel: +49 7851 7407 0 www.cram-alsace-moselle.fr/Prevent/actua/TMSKehl_13_10_11.pdf
18.-21.10.11 Düsseldorf	Messe und Kongress / Trade fair and congress A + A 2011	Basi/Messe Düsseldorf Tel. +49 2241 231 6000 www.aplusa.de
19.10.11 Berlin	Seminar Das Geräte- und Produktsicherheitsgesetz (GPSG) Inhalte – Ziele – praktische Umsetzung – Haftung	Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin (BAuA) Tel. +49 231 9071 2219 www.baua.de > Aktuelles u. Termine > Veranstaltungen
20.10.11 Düsseldorf	Diskussion / Discussion (A+A Congress) Mensch und Maschine - Vom ewigen Konflikt zur spannenden Herausforderung Man and Machinery: from eternal conflict to exciting challenge	ErgoMach/Basi/GfA Tel. +49 89 62272 193 www.ergomach.eu/www.aplusa.de/kongress
08.11.11 Essen	Seminar EG-Konformitätsbewertung	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803-344/-345 www.hdt-essen.de/htd/veranstaltungen/W-H020-11-786-1.html
09.11.11 Essen	Seminar DIN EN ISO – Normgerechte Betriebsanleitungen erstellen	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803-344/-345 www.hdt-essen.de/pdf/W-H020-11-803-1.pdf
10.11.11 Berlin	Symposium REACH – Umsetzung im Arbeitsschutz	BMAS, BDI, VCI REACH-Symposium@bmas.bund.de Anmeldefrist: 30.09.2011 www.baua.de > Aktuelles u. Termine > Veranstaltungen
24.-26.01.12 Saariselkä	Seminar 11th European Seminar on Personal Protective Equipment	Finnish Institute of Occupational Health (FIOH) Tel.: +358 30 474 2738 www.ttl.fi/en/international/conferences/ppeseminar

ZAMÓWIENIE

PUBLIKACJE KAN: www.kan.de/pl → Publikacje → Złożyć zamówienie (bezpłatnie)

IMPRESSUM

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit
in Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Büro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Werner Sterk, Alte Heerstraße 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska, Krzysztof Makowski; **Autorzy zdjęć:** str. 2/3: Michael Hüter; str. 4: fotolia.de/Zirocool; str. 7: 3M; bez podania źródła: archiwum prywatne; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 (0) 2241 - 231 3463 Fax: +49 (0) 2241 - 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de